

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/188/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115210829
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8115210829.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: AB 1 B. V., so sídlom Amsterdam, Strawinskylaan 933, PSČ 1077XX, Holandské kráľovstvo, právne zastúpeného Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, proti žalovanému: Z. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Š. XX, XXX XX O., o zaplatenie 358,80 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalobu zamietá.

II. Zmluvné podmienky nachádzajúce sa v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. - hotovostný úver a revolvingový úver, v Hlave 18

- § 1 v znení:

„V prípade omeškania klienta s úhradou splátky či splátky RU, je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 5 € v prípade prvej upomienky a 12 € v prípade druhej a ďalšej upomienky.“

- v § 2 v znení:

„V prípade omeškania klienta je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 17 €.“

za neplatné z dôvodu ich neprijateľnosti.

III. Žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Návrhom došlým súdu dňa 28.04.2015 sa žalobca domáhal na žalovanom zaplatenia sumy v celkovej výške 358,80 € spočívajúcej v

- úroku vo výške 36,98 €,
- istine vo výške 20,54 €,
- úroku z omeškania za čas od 29.11.2014 do 15.04.2015 vo výške 10,92 €,
- zosplatennej istine vo výške 212,77 €,
- upomienkach vo výške 65 €,
- poistnom vo výške 1,35 €,
- poplatku za možnosť zmeny splátok vo výške 1,20 €,
- poplatku za omožnosť odloženia splátok vo výške 3,96 €,
- zmluvnej pokute vo výške 17 €.

Vo svojom návrhu vychádzal žalobca z toho skutkového základu, že dňa 12.11.2012 bola jeho právnym predchodcom Home Credit Slovakia ako veriteľom so žalovaným ako dlžníkom uzatvorená Úverová zmluva č. 4211051164, ktorej predmetom bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 300 €. Neoddeliteľnou súčasťou Úverovej zmluvy boli Úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s.

Keďže žalovaný bol v omeškaní s úhradou svojho záväzku, v zmysle Úverových zmluvných podmienok s názvom „Ukončenie úverovej zmluvy“ bol žalobcom vyzvaný listom zo dňa 13.11.2014 k splateniu celého zostatku úveru vo výške 358,80 € v lehote 15 dní od odoslania výzvy.

Žalovaný sa k žalobe písomne nevyjadril.

Súd vo veci rozhodol bez pojednávania (§ 115a ods.2 O.s.p.) z dôvodu, že išlo o drobný spor (§ 200ea O.s.p.).

Zo zhromaždených listinných dôkazov zistil súd nasledujúci skutkový stav:

Home Credit Slovakia a.s. ako veriteľ a žalovaný ako dlžník dňa 29.04.2010 uzavreli zmluvu o úvere č. 4211051164 s nasledujúcimi parametrami:

- výška úveru 300 €,
- mesačná splátka 14,27 €,
- počet splátok 48,
- ročná úroková sadzba 39,90%,
- RPMN 47,5% - 50,7%,
- priemerná RPMN 145,60%,
- lehota splatnosti 48 mesiacov od poskytnutia úveru.

Miniaturným písmom sa pod časťou zmluvy obsahujúcej základné náležitosti nachádza inkorporačná doložka, podľa ktorej neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy sú Úverové podmienky spoločnosti HCS.

Pri svojom rozhodovaní vychádzal procesný súd z nasledujúcich úvah:

Podstatné náležitosti zmluvy.

Podľa § 9 ods. 2 písm.k) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu 06.10.2012 - Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20100301.html>> musí obsahovať tieto náležitosti: výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

Podľa § 11 ods.1 písm.a) zákona č. 129/2010 Z.z. - Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>> a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k) <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>>, r) <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>> a y) <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>> a § 10 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>>.

K ustanoveniu § 4 ods.2 písm.i) zákona č. 258/2001 Z.z. a § 9 ods.2 písm.k) zákona č. 129/2010 Z.z. prijali slovenské krajské sudy nasledujúce právne závery:

KS v Trnave, sp. 10Co/158/2013 zo dňa 18.02.2014 - Zmluva o spotrebiteľskom úvere totiž okrem všeobecných náležitostí (odkaz na § 43 O. z. - pozn. odvolacieho súdu i priamo v zákonom ustanovení)

musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; treba mať za to, že takéto náležitosti sú obligatónnymi (povinnými), s následkom v podobe považovania poskytnutého úveru za úver bezúročný a bez poplatkov (v prípade absencie uvedených náležitostí). Nemôže tak byť žiadnej pochybnosti o tom, že povinnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa úpravy platnej v čase uzavretia zmluvy z prejednávanej veci bolo tiež uvedenie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Primárnemu účelu právnej úpravy normami spotrebiteľského práva potom zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ Zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k prípadným iným poplatkom. Naplneniu uvedeného účelu preto nemôže učiniť zadosť zmluva neobsahujúca aj vyčíslenie výšky splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (u každej takejto čiastkovej položky), čo je navzdory odchylnosti takejto (úpravy úročenia spotrebiteľských úverov od úročenia úverov všeobecne) práve dôkazom zvýšenej pozornosti venovanej ochrane spotrebiteľa, ktorý by takto nemal byť pri rozhodovaní sa, či zmluvu uzavrie, zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch, z ktorého nebude schopný vyvodiť, aké bude skutočné navýšenie sumy reálne mu poskytnutej a teda i celková cena, za ktorú si požičiava a ktorú takto bude povinný veriteľovi vrátiť.

KS v Prešove, sp. zn. 7Co/220/2014 zo dňa 27.11.2014 - Jednou z náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplývajúcou z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. je i to, že táto zmluva musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. V zmluve absentuje rozlíšenie jednotlivých splátok na istinu, úroky a iné poplatky a je v nej uvedená len jednotná suma splátky bez tohto rozlíšenia. Tento nedostatok spôsobuje, že spotrebiteľský úver sa posudzuje ako bezúročný a bez poplatkov. Tieto zistenia zo strany žalovaného v jeho opravnom prostriedku vôbec spochybnené neboli. Preto aj za predpokladu platného dojednania výšky úrokov pre absenciu jednej z náležitostí vyžadovanej ustanovením § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. žalovanému nevzniklo právo na úroky dohodnuté v zmluve. Ak žalobca zaplatil i úroky, na ktoré žalovanému právo nevzniklo, na strane tohto účastníka minimálne vzniklo bezdôvodné obohatenie plnením bez právneho dôvodu podľa ustanovenia § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Krajský súd v Trnave sp. zn. 10CoE/313/2010 - každý z atribútov vyjadrený v zákone slovami suma, počet a termíny splátok sa viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru, majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež prípadne iným poplatkom. Je teda zrejmé, že predložená Úverová zmluva žiadne takéto rozčlenenie neobsahuje, preto aj z tohto dôvodu je táto Úverová zmluva bezúročná a bez poplatkov.

Krajský súd v Trenčíne sp. zn. 6Co/523/2014 - Účelu úpravy spotrebiteľského práva (ktorým je zrozumiteľnosť pre spotrebiteľa a jeho ochrana ako slabšieho účastníka právneho vzťahu) zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i/ zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý každý z údajov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok“ viaže ku každej z tam uvedených položiek teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k poplatkom. Uvedený účel nespĺňa zmluva, ktorá neobsahuje aj vyčíslenie výšky splátok istiny, výšky splátok úrokov a výšky splátok iných poplatkov (u každej takejto čiastkovej položky). Len takýto výklad požiadavky zákona spĺňa účel spotrebiteľského práva to zvýšená pozornosť venovaná ochrane spotrebiteľa (ktorý by takto nemal byť zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch, z ktorého nebude schopný vyvodiť, aké bude zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch, z ktorého nebude schopný vyvodiť, aké bude skutočné navýšenie sumy poskytnutého úveru a teda i celková cena, za ktorú si požičiava a ktorú takto bude povinný veriteľovi vrátiť).

Keďže žalobcom predložená úverová zmluva neobsahuje rozpis splátok na ich jednotlivé súčasti, je poskytnutý úver bez úrokov a bez poplatkov.

Nedodržanie postupu podľa § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 53 ods.9 OZ - Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Realizáciu upozorňujúcej výzvy žalobca ani na výzvu súdu nepreukázal, následkom čoho je opäť neplatnosť predčasného zosplatnenia úveru.

Neprijateľnosť zmluvných podmienok.

Podľa § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka - Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka - Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka - Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Je už notorietou súdnych rozhodnutí záver, že nevyhnutnosť ochrany spotrebiteľa je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ, vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, nerovnomernosti znalostí a z ekonomickej neúmernosti zdrojov.

Systém ochrany zavedený smernicou 93/13, ktorý bol prebratý aj do Občianskeho zákonníka vychádza z myšlienky, že sa spotrebiteľ nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi z hľadiska jeho vyjednávacej sily, z hľadiska úrovni informovanosti, čo vedie k tomu, že pristúpi k podmienkam vopred vytvoreným predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah.

V spotrebiteľskom práve je teda dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje, a preto okrem obmedzení vyplývajúcich z princípu rovnosti prostriedkov, možno od dodávateľa tiež očakávať, že sa vo vzťahu k spotrebiteľovi bude chovať v obecnej polohe poctivo.

Ak nepostupuje týmto spôsobom, spreneverí sa dôvere druhého účastníka zmluvného vzťahu v poctivosť svojho konania a takémuto nepoctivému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje mimo iné tým, že text spotrebiteľskej zmluvy obzvlášť, ak sa jedná o zmluvu formulárovú, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. Napríklad zmluvné dojednania musia mať dostatočnú veľkosť písma, nesmú byť vo výraznejšie menšej veľkosti, než okolitý text, nesmú byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru.

Uvedená zásada poctivosti dopadá i na aplikáciu Všeobecných obchodných podmienok. Treba teda uviesť, že i v spotrebiteľských zmluvách je možné Všeobecné obchodné podmienky uplatniť, avšak takáto aplikácia má nielen formálne obmedzenie ale aj obmedzenie obsahové. Je treba zdôrazniť, že obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel napríklad od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru, naopak nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmenom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné, o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú. Pokiaľ tak i napriek tomu dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu.

Ústavný súd ČR vo veci sp. zn. I. ÚS 3512/11 uviedol - V rámci spotrebiteľských smluv ujednaní zakladajúcí smluvní pokutu zásadne nemohou byť súčasťou tzv. všeobecných obchodných podmienok, nýbrž toľko spotrebiteľské smlouvy samotné (listiny, na niž spotrebiteľ pripojuje svoj podpis).

Procesný súd je presvedčený, že otázku základných náležitostí spotrebiteľskej zmluvy, otázku sankcií za nesplnenie záväzkov spotrebiteľa ako aj otázku možného rozhodcovského konania treba považovať za tak dôležité, že musia byť uvedené v samotných zmluvách a nie vo Všeobecných obchodných podmienkach, ktorým spotrebiteľ vo všeobecnosti prikladá menší dôraz ako zmluve samotnej.

Výzvami v obdobných veciach požiadal súd žalobcu o vysvetlenie, akým spôsobom určil cenu upomienok a aké sú skutočné náklady na ich vyhotovenie. Žalobca na uvedené nereagoval. Procesný súd zastáva názor, že upomienky v prejednávanej veci majú jednoznačne sankčný charakter (viď ich výšku ako aj rozdielnu cenu za prvú a druhú upomienku hospodárskymi nákladmi na ich zhotovenie nepreukázanú), čo treba považovať za neprípustné. Navyše tieto sankcie rovnako ako aj zmluvná pokuta sú netransparentne uvedené iba v ÚP a nie priamo v zmluve. (Ne)priznané plnenie.

Žalovanému bola poskytnutá istina vo výške 300 € a vrátená bola k 02.07.2014 suma 276,13 €. Dlžná istina tak predstavuje sumu 23,87 €. Vzhľadom na to, že žalobca súdu nezaslal rozpis splátok v členení na istinu, úroky a poplatky, nebolo možné zistiť aká suma istiny je dlžná k 29.11.2014. Možno sa však domnievať, že vzhľadom na splatnosť úveru dňom 24.11.2016 a povinnosť žalovaného splácať iba istinu jednotlivých splátok, je v čase rozhodovania súdu celá istina zaplatená. Rovnako pre nezaslanie rozpisu splátok nebolo možné určiť s akou istinou sa žalovaný dostal do omeškania, pričom sa znova možno domnievať, že vzhľadom na povinnosť žalovaného splácať iba istinu jednotlivých splátok, sa tento do omeškania v čase uvedenom žalobcom (od 29.11.2014) nedostal.

Náhrada trov konania.

Pokiaľ ide o náhradu trov konania, postupoval súd podľa § 142 ods.1 O.s.p. Žalobca v konaní neúspešný právo na náhradu trov konania nemá a úspešný žalovaný náhradu trov konania neuplatňoval (§ 151 ods.1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v 3 vyhotoveniach na Okresný súd Prešov, pričom odvolanie musí mať náležitosti uvedené v ust. § 205 ods. 1 a 2 O. s. p..

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.